

φάς. Αί έλληνικαί εἶναι ἔμμετροι καί εἰς ἀρχαίαν γλῶσσαν. Ὁρισμέναι ἐπιγραφαί σχετίζονται μέ τήν περίφημον ὑπερικοσαετῆ πολιορκίαν τοῦ Χάνδακος.

δ) Ἡ αἶθουσα τουρκικῶν γλυπτῶν: Ἐν αὐτῇ ἐνετειχίσθησαν τὰ διακοσμητικά ἔγχρωμα πλακίδια τοῦ τεμένουσ τῆς Βαλιδέ Σουλτάνας, καί ἐξετέθησαν τουρκικαί ἐπιτύμβια στήλαι καί πλευραί τάφων, ἐπιγραφαί, καί προσόψεις κρηνῶν.

Κατά τοὺς προσεχεῖς μῆνας θά συμπληρωθῆ ἡ ἔκθεσις. Ἡδη αἱ ἐργασίαι γίνονται εἰς τὰ κάτωθι τμήματα:

α) Αἶθουσα βυζαντινῆς καί μεσαιωνικῆς συλλογῆς: Ἐν αὐτῇ θά ἐκτεθῆ καταλλήλως ἡ συλλογή βυζαντινῶν εἰκόνων καί ξυλογλύπτων τέμπλων, ἡ συλλογή μεσαιωνικῆς κεραμεικῆς καί ἡ συλλογή κοσμημάτων, νομισμάτων καί χειρογράφων.

β) Αἶθουσα ἱστορικῆς συλλογῆς: Ἐνταῦθα ἐκτίθενται ἐνθύμια τῆς νεωτέρας κρητικῆς ἱστορίας, ἤτοι ἐνετικά κανόνια, ὀβίδες, βομβίδες, μία γοργόνα προερχομένη ἀπό γαλέραν, χάρται καί σχέδια τῆς ἐποχῆς τῆς Ἐνετοκρατίας παριστῶντα τήν νῆσον, τόν Χάνδακα, τὰ διάφορα φρούρια, τήν ὑπό τῶν Τούρκων πολιορκίαν τοῦ Χάνδακος κ.λ., ὄπλα τῶν ἀγωνιστῶν τῶν κρητικῶν ἐπαναστάσεων (πάντα τὰ ὄπλα τοῦ Κόρακα) καί σημαῖσι τῶν ἐπαναστατικῶν σωμάτων, ἔγγραφα σουλτανικά, πατριαρχικά, ἐκκλησιαστικά κ.λ.

γ) Αἶθουσα λαογραφικῆς συλλογῆς: Ἡ αἶθουσα αὕτη θά περιλάβῃ μίαν μοναδικήν σειρὰν δειγμάτων ἀντιπροσωπευτικῶν ὄλων τῶν τεχνοτροπιῶν ὑφαντικῆς καί κεντητικῆς τῶν περιοχῶν τῆς κρητικῆς ὑπαίθρου.

δ) Κρητικὸν λαϊκὸν σπῖτι: Ἀναπαράστασις κρητικοῦ σπιτιοῦ μέ τήν χαρακτηριστικὴν καμάραν, τὸ τζάκι τήν ὀροφήν τῆς, καί τὰ σύνεργα τοῦ οἰκιακοῦ καί ἀγροτικοῦ βίου.

Ἐκ τῶν ἐκτεθησομένων ἀντικειμένων τῶν αἰθουσῶν τούτων ἡ συλλογή ὑφαντῶν καί ἐργαλείων ἠγοράσθη ὑπὸ τῆς Ἐταιρείας δι' ἐκδρομῶν εἰς ὅλα τὰ διαμερίσματα τῆς νήσου. Τὰ ὑπόλοιπα ἀποτελοῦν, ὡς καί τὰ γλυπτά, τμήματα τῶν συλλογῶν τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου, ἐκτιθέμενον ἐν τῷ Ἱστορικῷ Μουσείῳ. Συντάσσεται ὁδηγὸς τοῦ νέου Μουσείου. Τοῦτο θά ἀνοίξη διὸ τὸ κοινὸν λίαν προσεχῶς.

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΑΛΕΞΙΟΥ

Η ΣΥΛΛΟΓΗ ΓΙΑΜΑΛΑΚΗ ΚΑΤΑ ΤΟ 1952.

Ἡ ἐν Ἡρακλείῳ Συλλογή τοῦ Ἱατροῦ κ. Στυλιανοῦ Γιαμαλάκη ἐπλουτίσθη κατά τὸ 1952 μέ τὰ κάτωθι νέα ἀποκτήματα:

α) Πήλινα: 1.—Ἐν σύνολον ρωμαϊκῶν χρόνων ἐξ Ἀγίων Δέκα (παρὰ τήν ἀρχαίαν Γόρτυνα) περιλαμβάνον ἐν δίωτον ἀγγεῖον, ἓνα κἀνθαρον, δύο ὑψηλὰς πρόχους, ἓνα ὑψηλὸν μελαμβαφῆ σκύφον καί ἄλλον ἓνα χαμηλόν, καί τέλος δύο μελαμβαφῆ μόνωτα κύπελλα.

2.—Ἐκ Κνωσοῦ προέρχονται εἰς κορινθιακὸς ἀρύβαλλος μέ φολιδωτόν θέμα καί ἐν κυάθιον, μία λαβὴ πιθανῶς ἰσιακοῦ σειστρου μέ ἄτεχνον ἀνάγλυφον παράστασιν κεφαλῆς ἀνθρωπίνης καί εἰς «σβοῦρος» πιθανῶς ρωμαϊκῶν χρόνων.

3.—Ἐκ Γάζι, ἴσως ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ σενοικισμού, τοῦ ὁποίου τὸ ἱερὸν ἐρευνηθὲν ὑπὸ τοῦ Σπ. Μαρινάτου ἀπέδωσε τὰ γνωστὰ μεγάλα ὑπομινωϊκὰ εἶδωλα, ἀπεκτῆθη μία πρωτογεωμετρικὴ «πάπια» (ἀγγεῖον πτηνόμορφον).

4.—Ἐξ Ἀνωπόλεως δύο ἐξαιρετοὶ κεφαλαὶ ἀρχαϊκῶν πλακιδίων κατασκευασμένοι διὰ τῆς αὐτῆς μήτρας.

5.—Ἐξ Ἀξοῦ ἐπίσης μία ἀρχαϊκὴ κεφαλὴ πλακιδίου κατασκευασθέντος διὰ μήτρας, κατὰ τι μεγαλυτέρα τῶν ἀνωτέρω. Αἱ τρεῖς αὗται κεφαλαὶ σώζονται εἰς ἀρίστην κατάστασιν.

Ἄλλα πῆλινα ἀντικείμενα ἐσχάτως ἀποκτηθέντα: μία πρόμος γεωμετρικὴ πρόχους ἐκ Μεσαρᾶς, μία τριφυλλόστομος γεωμετρικὴ πρόχους με ταινίας ἐπὶ τῆς γάστρας, δύο βάρη, τὸ ἐν χαρακτὸν με παράστασιν στεφανηφόρου κεφαλῆς καὶ ἀγγείου, τὸ ἕτερον ἔντυπον καὶ μία ὠραία μελανόμορφος λήκυθος με παράστασιν Διονύσου καὶ Μαινάδων ἐξ Ἀθηνῶν.

β) Χαλκᾶ: 1.—Ἐκ Κνωσοῦ εἰς μικρὸς καθήμενος πίθηκος ρωμαϊκῶν χρόνων, μία χεὶρ μικροῦ εἰδωλίου, μία μικρὰ κεφαλὴ τῶν αὐτῶν χρόνων.

2.—Ἐν ἐξαιρετὸν ξίφος ἄριστα διατηρούμενον ἐκ Βασιλικῶν Ἀνωγείων (ὀπόθεν καὶ ἡ γνωστὴ ὠραία λάρναξ τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου), προερχόμενον ἀσφαλῶς ἐκ τῶν ΥΜΙΠΙ τάφων τῆς περιοχῆς. Ἡ λαβὴ κατὰ τὸ ἀνώτατον τμήμα της εἶναι σταυροειδῆς, ὀλίγον δὲ πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς λεπίδος σχηματίζει ὦμους. Ἐχει τρεῖς ὀπὰς διὰ τὴν στερέωσιν δι' ἤλων τῆς ξυλίνης ἐπικαλύψεως ἐπὶ τοῦ κεντρικοῦ τμήματος αὐτῆς καὶ ἄλλας τέσσαρας ἐπὶ τῶν ὦμων. Ἡ λεπίς ἔχει πλαίσιον καὶ κεντρικὴν ἐνισχυτικὴν ἔξαρσιν.

3.—Ἐν μικρὸν εἰδῶλιον μινωικὸν ὀρθίου λάτρεως εἰς στάσιν προσοχῆς μετὴν δεξιὰν χεῖρα εἰς τὸ μέτωπον, τὴν δὲ ἀριστερὰν καθειμένην. Προέρχεται ἐκ Μαλίων.

4.—Δύο διπλοὶ πελέκεις ἐκ Λιγόρτυνου καὶ εἰς μικρὸς σχεδὸν τετράγωνος ἐκ Φανερωμένης Πυργιωτίσης.

γ) Σφραγιδολίθοι: Ἐκ τῶν ἀποκτηθέντων σφραγιδολίθων οἱ σπουδαιότεροι εἶναι εἰς ἔξωθεν εἰσηγμένος σκαραβαῖος ἐκ σαρδίου με παράστασιν δύο ἵππων καὶ ἵπέως προερχόμενος ἐκ Κνωσοῦ, μία τρίπλευρος ἐκ σαρδώνυχος ἐκ Μαλίων με παράστασιν κλάδου, ἀστερίσκου καὶ συστήματος μηνίσκων, ἓν σφραγίδιον ἐκ σαρδίου εἰς σχῆμα μικροῦ ἀρπακτικοῦ πτηνοῦ ὡσεὶ ὑπνώττοντος με κλειστάς τὰς πτέρυγας καὶ χαμηλωμένον μεταξὺ τούτων τὸ ράμφος ἐκ Μαλίων ἐπίσης. Αἱ λοιπαὶ εἶναι τέσσαρες τρίπλευροι, δύο φακοειδεῖς καὶ εἰς πεπιεσμένος κύλινδρος πᾶσαι με ἀπλᾶς γραμμικὰς παραστάσεις.

δ) Κοσμήματα κ.λ.: Εἰς χρυσὸς δακτύλιος με τὰ τοιχώματα τοῦ κρίκου διάτρητα καὶ διακοσμητικὸς ἀστερίσκους ἐπ' αὐτῶν ἐξ Ἀγίου Ἰωάννου, εἰς κύβος παιγνιδίου με συγκεντρικὸς κύκλους πρὸς δήλωσιν τῶν ἀριθμῶν ἐλεφάντινος ἐκ Κνωσοῦ, διπλῆ σπεῖρα στεατίτου ἐκ Μαλίων, λείψανον, ὡς φαίνεται, ἐμπιέστου διακοσμήσεως ξυλίνου σκεύους. Ἐπίσης μία χάνδρα ἐκ πρασίνου στεατίτου, εἰς τρίπλευρος σφραγιδολίθος ἐξ ἰάσπιδος με ἑβραϊκὴν ἐπιγραφὴν, ἓν ἐπίχρυσον πλακίδιον με ἀνάγλυφον παράστασιν ἐλέφαντος, καὶ ἓν περιάπτον ἐκ μέλανος λίθου με ἐπιγραφὴν ΚΚΚ καὶ παράστασιν ἀνδρὸς παλαίοντος πρὸς λέοντα, ὀπισθεν δὲ ἐπιγραφὴν ΚΚΥΘΟΥ ΟΡ—.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω συντόμως περιγραφέντων τὰ ἀξιολογώτερα βεβαίως εἶναι αἱ τρεῖς ἀρχαϊκαὶ κεφαλαὶ ἐξ Ἀνωπόλεως καὶ Ἀξοῦ, τὸ ξίφος τῶν Βασιλικῶν Ἀνωγείων καὶ τὸ εἰδῶλιον λάτρεως τῶν Μαλίων.

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΑΛΕΞΙΟΥ